

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvar, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitléri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Selmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részei illető közlemények címezendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Állam és egyház.

— (Három cikk.) —

I.

Szapáry bukása a Wekerle-kormányának a felekezeti békéjéért és ezzel együtt az egész magyar állami életet mélyen és közelről érdeklő oly kérdéseket hagyott örökségül, melyek a kormány rudja mellett álló férfiakat és a pártokat, a napi sajtót és a politikai élet hullámvérse iránt érdeklődő nagy közönséget élénken foglalkoztatják.

E kérdések: a Mózes hitűek recepciója, a polgári anyakönyvek és a polgári házasság institúciója.

Mind a három kérdést az ugynevezett „elkeresztelések” miatt 1890 február 26-án kiadott miniszteri rendelet által felidézett politikai érdek-mozgalmak állították előtérbe.

Az elkeresztelések kérdése a „vegyes házasságok” kérdésével áll szoros kapcsolatban.

E kérdés megoldása körül merülnek föl mind a katolikusok, mind a protestánsok részéről nagy és teljes-séggel nem ignorálható nehézségek.

Ha „a vegyes házasságok” kérdése mind két fél megelégedésére megoldható lenne: úgy önként elenyészne a jó nagy része azoknak a kérdéseknek, melyek — valahányszor felszínre kerülnek — megzavarják mindig a felekezeti békét a nehéz feladatok elé állítják az államot.

Szükségessé tartjuk éppen azért ezen ügy természetét felől teljes elfogultatlansággal elmondani nézetünket. Azt hisszük, ez által szolgálatot teszünk azoknak — akár katolikusok, akár nem katolikusoknak — kik a fenforró kérdésben azért nem képesek maguknak állandósult véleményét alkotni, mert sem a katolikusoknak, sem a protestánsoknak a házasságról és speciálisan a vegyes házasságról alkotott felfogásával nincsenek teljesen tisztában és így számukra hiányzik az alap, melyre ítéletüket fektethetnék.

A r. kath. egyháznak a házasságról alkotott felfogása a dogma határozott és változhatatlan alakját öltötte

fel. A tridenti zsinata házasságot (Matrimonium) sakramentumnak deklarálta;*) semmisnek és érvénytelennek nyilvánított minden olyan házasságot, mely nem lelkes (és még két vagy három tanu) jelenlétében kötött.

Nem fessegetjük, ha a házasságban meg vannak-e azok a kellékek, melyek a kath. egyház felfogása szerint a sakramentum lényegét alkotják. Azt sem kutatjuk, hogy a házasság sakramentumának mi a formája és mi a materiája. Megelégszünk annak egyszerű konstataciójával, hogy a kath. egyház theologusai bárha abban, hogy a házasság sakramentum egyet is értenek, de arra a kérdésre, hogy miben áll ez a sakramentum, egymástól lényegesen eltérő feleletet adnak.

A Collegium Romanum nagy nevű tanára, Perrone jezsuita a tridenti zsinat tárgyalásaira támaszkodva, azt állítja, hogy a házasság oly sakramentum, a melynek megkötéséhez a papnak ténykedése nem is szükséges. A r. katolikus lelkes a házasság megkötésénél nem mint pap, hanem mint tanu (testis stabilis) van jelen.

Perrone nézetével szemben mások azt vitatták, hogy csupán a pap szolgáltatja ki a sakramentumot.

Ezt a kérdést az újabb pápai végzések oda döntötték el, hogy a jegyeseknek a pap előtt tett akaratnyilvánítása által — még ott is, ahol a pap minden könnyörgéstől és a beleegyezés mindenféle, bármilyen alakú nyilvánításától távol tartotta magát**) — bármint kötetes, mindazáltal mindig érvényes házassági szövetség származik.

Tehát még a pap ellenmondása sem gátolja a házasság érvényét, ha a pap a feleknek előtte tett akaratnyilvánítását csakugyan hallotta.

IX. Pius e felfogás alapján egyik kath. egyházi jogtudós műveiből ezen tételt: „Sacramentum in una

*) Di quis dixerit Matrimonium non esse vere et proprie unum ex septem legis evangelicae sacramentis a Christo institutum . . . anathema sit. (S. XXIV. de Sacra. Matr. Can. 1.)

**) Ez az u. n. „passiva assistentia.”

tantum nuptiali benedictione situm esse” — mint az egyház felfogásával nem egyezőt kárhóztatta és elvetette.

A kath. egyház a házasságot nagy fontosságra értékelte deklarálta sakramentumnak.

E felfogásból ugyanis messzemenő következtetéseket vont le a saját tekintélyének és hatalmának fokozására.

E felfogásra támaszkodva követeli magának a jogot, hogy a házassággal kapcsolatos kérdések megoldása az egyházi fórum által intéztessék; az egyház szabja meg a házasságot tiltó és bontó akadályokat és az egyház ítélje meg, ha a már megkötött házasságnál forog-e fenn akár tiltó, akár bontó akadály.

Arra, a ki a kath. egyház e jogát kétségbe vonná, vagy azt állítaná, hogy a kath. egyház ezen akadályok megállapításánál tévedhet, — a tridenti zsinat anathematizálta. Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituit impedimenta matrimonii dirimentia, vel in iis constitutendis errasse: anathema sit. (S. XXIV. c. 4.)

Kérdés tehát: a kath. hivatalos egyház miként vélekedik a róm. katolikus és protestáns felek közötti „vegyes házasságról”.

A középkori pápák kath. félnek ereinekkel kötött házassági szövetségét a vérfertőzéssel tekintették egyenlő bűnnek.

E felfogást a scholastika theologia szelídítette, a tridenti zsinat pedig kimondotta, hogy a házasság, mely mint sakramentum a házasságok között „indissolubilis unitas”-t hoz létre, még erőteljesé miatt sem bontható fel. „Si quis dixerit, propter haeresin dissolvi posse matrimonii vinculum, anathema sit.” (S. XXIV. de matr. c. 5.)

A kath. egyház, minthogy a protestánsokat szintén eretneknek tekintti, a viszonyok kényszerítő hatalma előtt meghajolva, kimondotta, hogy a r. katolikus és a prot. vallású jegyesek között a házasságot ilyen értelemben dispensálja, a dispensációt azonban terhes feltételekhez kötötte és

azon tant állította fel, hogy ily nemű mentesítvényt csak a pápa adhat.

Az első ilyen nemű mentesítvényt VIII. Orbán adta 1624-ben 13-ik Lajos uóvérenek II. Károly angol trónörökösével kötendő házasságra, de azonföltétel mellett, hogy a születendő gyermekek 15 éves korig a kath. vallásban neveltesse.

A kath. egyház e feltételeihez állandólag ragaszkodott, sőt még más feltételekkel is nehezítette a vegyes házasságokat, mint a melyek kárhozatosok, és a melyekre csak nagyobb baj kikerülése szempontjából adható meg a dispensáció.

A vegyes házasságok e helytelenítésének a klerus az által ad kifejezést, hogy az ilyen házasságok a kath. lelkeseknek csak passiva assistenciájával köthetnek meg. A kik másként cselekednek, nagy hibát követnek el mondja Perrone.

E felfogást a vegyes házasságoknál a katolikus klerus a protestánsok ellenzésével szemben nálunk is mindig érvényesíteni igyekezett, és azon főföltételhez, hogy a vegyes házasságokból született mind két nemű gyermekek a kath. vallásban neveltesse, makacsul ragaszkodott, mint olyan követelményhez, mely alól még a pápa sem dispensálhat.

E felfogás és e felfogáshoz mereven ragaszkodó makacsság és a protestánsokban ez által felkeltett ellentétkevés nem egy ízben keverték éles megkülönböztetés az egyházat és az államot.

Politikai hírek.

Kállay kabinet. Bécsből azt távirtozzák, hogy ottani politikai körökben az utóbbi napok eseményei következtében megrendültnek tartják Wekerle állását és miután Apponyi ellenvaltozatlanul éppugy, mint Szapáry Gyula gróf idejében, minden követ megmozgatnak, amiben természetesen Tisza Lajos grófnak jut a főszerep, utjabban ismét Kállay miniszterelnöksége kerül szóba. Ezt a kormányt hír szerint, Budapestben is sokan óhajtanák. Huszár Károly, Jósika báró és néhány erdélyi képviselő a

kombinációt többször is megbeszéltek és tölték telhetőleg támogatni kívánnák.

A német császár és a cázár. A „Daily News” arról értesül, hogy a cárencia, Berlinből való visszatérte után azonnal jelentést tett a cárnak a beszélgetésről, melyet Vilmos császárral folytatott. A cázár azután Jis-kin hadgyminisztert és Obruchev vezérkari főnököt tanácskozára hívta, melyen a cárencia is jelen volt. A trónörökös utazásának legfontosabb eredményét azok a nyilatkozatok képezik, melyeket Vilmos császár a lengyelekről tett. A cázár már régóta bizalmatlansággal viseltetik Caprivi iránt, kirol azt hiszi, hogy egyszer a lengyeleket használja fel Oroszország ellen. — Vilmos császár megnyugtató nyilatkozatai annyira megörvendeztették őt, hogy elhatározta, hogy Kopenhágába való utazásakor találkozik a német császárral egy német vagy lengyel városban és elviszi magával oda a trónörökös is.

Tisza Lajos kudarcza.

Tisza Lajos grófnak zseniális ötlete támadt, mely hivatala volt egy csapásra lecsitítani a szabadelyi pártválság háborgó hullámain. Amily hirtelen támadt e zseniális ötlete, épp oly hirtelen fogott hozzá a megvalósításhoz.

Felutazott Bécsbe összes elokvenziójával együtt és szívreható módon felkérte ő felségét, jöjjön le ő s Buda várába, itt rendeztesen Hohenloheval néhány udvari szoarót és „bált az udvarnál” és ezeken aztán legkegyelmesebben forrasza össze a széttűllőben levő liberális pártot.

Ő felsége azt vélte, hogy előbb Wekerle miniszterelnökkel akar beszélni erről a témáról és a Bécsben időző miniszterelnök azzal a biztos tudattal járult másnap a magánkhalgatáson ő felsége elé, hogy a király szóba fogja hozni a Tisza Lajos gróf pártmentő ideáját.

De ő felsége mindeuról beszélt, valutaról, egyház politikáról stb, csak Tisza Lajos gróf epokhalis ideáját látszott kerülni.

Erre aztán a miniszterelnök hozta szóba a dolgot, egészen más válasza számítván mint a milyent tényleg kapott.

Mert ő felsége olyan nyilatkozatot tett, melyből kétséget kizáró módon megtudhatta Wekerle, hogy a jelenlegi magyar politikai helyzet közepette nem kívánkozik le Budapestre és holmi pártreparációkra nem vállalkozik.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. február 8.

Délvidéken.

XI.

Időtöltés.

Ha ebből a czimből két „t” betűt kihagyunk: „időtölés” lesz belőle. És valljuk is meg egyszerűmindentkorra őszintén, hogy „időtölés” és „időtöltés” a kétségbeesésig azonos fogalmak. Leggyakrabban úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. Mily helyt valaki keresi az időtöltést, már akkor bizonyos, hogy idő-ölő szándéka van. Éppen ezért az időtöltés a világon sehol sem mulatság. Véleményemben nem ingat meg a bálban táncoló ifjú leánynak anyagi mulatsága — mert a táncolás nem időtöltés, hanem a testi munkák egyik legerősebb faja. A baka egy manuever napon nem tesz anynyi futólépést, mint az ünnepelt kisasszony egy béli ejjelen. Egy ilyen éjszakának erőfeszítésével bátran el lehetne gyorslépésben menni Kolozsvarától Szamosújvárig. Ez tehát munka a javából. Éppen ezért mulatság is. Mert a legnagyobb mulatság az a munka, a melyet szeretünk.

Monte-Carloban a szorosan vett munkás osztályon kívül senkinek sincs dolga. A munkásosztályt itt az alkalmazott cselédszemélyzet képezi. Kocsisok, darabontok, szobalányok, pincérek, kapusok, kertészek. Gyárak, műhelyek, kereskedések nincsenek, mert az a néhány luxusbolt nem jöhet számításba. Itt tehát mindenki keresi az időtöltést; helyesebben szólva, itt mindenki unatkozik.

Hajtra az időtöltés vágyától és üze

az unalom által, a játékbarlangot nemcsak fölkereste társaságunk, hanem játszottunk is. Én és a doktor összetettünk százhusz frankot és megalkottuk a kölcsönös nyereségy reményére alakított részvénytársaságot. Hanem a játékbankot nem spreglőztünk. Üzleti könyvünk igen változatos képet nyújt. A napi zárlat hol 40—50 frank nyereséggel, hol ugyanannyi veszteséggel végződött. Így tartott a mai napig. A doktor egészen rám bízta a játékot. Ő annak csak igazgatóiban részt. Mondanom sem kell, hogy a hat arany kapitálisból veszélyes nagyágú tételeket nem raktunk. Szerény piéce-einkkel annyira szerénykedtünk, hogy még akkor sem tltünk le, ha tresszék kinalkozott. Csak állva gíbizkedtünk s óvatosan nyulánkoltunk a mások vállán keresztül gyenge kis nyereségeink után.

Ezen óvatos tartzkodás dacára is megtörtént, hogy egy zömök kis emberke mellem furakodott egy alkalommal, és erőnek erejével ki akart taszítani a helyemből. Am fölébredt bennem a fillér önérzete, mely épen annyi becsülettel s talán több munkával van szerezve, mint másoknak az aranya — és nem tágitottam.

Az első lökésnél már észrevettem, hogy fizikailag én vagyok az erősebb. A morális erőről nem is szólok, hiszen a világ minden juristája nekem adott volna igazat, miután én a hosszas ottállással nemcsak a prima occupatio — hanem az elévülés czimén is jogos tulajdonomban válek.

A zömök kis ember nem fontolta meg sem a történelmi, sem az észjogi igazságokat, sem azt, hogy túlnyomó erővel állsz szemben, hanem nekem feszítette busos vállát, hogy positiómból kiemeljen. De én szilárdan álltam meg, mintha oda lettem volna czöve-

kelve és nem szólottam, gondolva, hogy mérséklet illeti meg az erővel párosult jogot.

A zömök emberke mintha csak új tápot nyert volna a sikertelen kísérletekből, össze szedte magát és új rohamot intézett ellenem. Ezt is kiállottam erőm és öntudatomhoz illő méltósággal, de hogy ne alkalmatlankodjak tovább, inkább kíváncsi, mint feleletre vonó hangon így szólék:

„Mit akar ön uram?”

„Mit akarok? — felelé a kis zömök — hát játszani akarok? — s ezzel kinyitotta markát, mely tele volt aranyakkal. „Ez egy kis-sé más dolog — tavé hozzá büszkén, az aranyaira mutatva — mint az ön monée-ja.”

„Ez igaz, felelém, s ha szép aranyait el akarja vészíteni, legyen szives magának egy más helyet keresni.”

Feleletem, mely nemcsak jogaimat konsztatálta, hanem elég kegyetlen jóslatot is tartalmazott, vagy meggyőzte, vagy megrendítette a zömököt, mert rohamaival felhagyott és eltűnt, a nélkül, hogy többé megjelent volna időtöltésünk láthatárán.

Asszonyaink e közben vagy ültek, vagy sétáltak, de mindig szemlélődtek. Olykor futó beszélgetésbe eredtek, hol egy miss-el, hol egy madame-mal. És mindennap tudtak egy-egy jó hírt hozni tárcacikkjeim számára.

Ők kutatták ki, hogy az a polgáriás kinézésű, löcsalábú és kopaszfejű szőke ember, szájában virginiával (persze nem a játéktörtemben, hol tilos a dohányzás, hanem az — oszlopocarnokban) báró Rothschild Arthur, ki-nek gözycsajtja ott pihen az öbölben s a ki mindennap tesz a yacht-on egy sétautat — ha ugyan tükörsima a tenger.

Ők tudták meg, hogy azt a nagyban játszó urat, ki kucsirozva jön mindennap Niz-

zából és szárközépig feltűrt nadrágot hord, Leuchtenberg herczegnak hívják.

Tőlük tudtam meg, hogy ez a fekete pofaszakállú, bajszatlan, kékent-fent gigerli, komoly, méltóságos magatartással és nagy brilliáns gombokkal a mellén, ki merev figyelemmel kíséri egy kilenczszombos rubin-koronát viselő grófné játékát, s pillanatnyi játékzavarából készséges előzékenységgel segítgeti ki a szép grófnét — hogy aztán karonfogva tegyenek egy sétát az esplanade ilatos levegőjében — — tavaly még főpinczér volt Sachernél.

Nekik köszönhetem azt a kulcsot, mely előbb-utóbb nyitjárá vezethet azon fekete ember rejtélyének, ki tegnapelőtt nem adta vissza a szőke asszony öt aranyát s a ki tízes szemének vad villámlásaival és hörgésszerű szavaival lefegyverezni látszott egy egész sereg detektívet.

Ime, elmondom, hogy mit fődztek föl az asszonyok.

Mindenekelőtt észrevették azt, hogy az őrség minden vonalon meg van kettőztetve és hogy a rózsaszín jegyeket szorgalmasabban kerik elő, mint azelőtt. Miután pedig egy ilyen jegy, törvény szerint, csak egy napra szól, az asszonyok figyelemzetésére minden-nap új jegyet kértünk. És mindennap bediktáltuk nacionalénkat. És képzelje, szerkesztő ur — mikor már negyedszer, ötödször mondom: én Járó Kéő vagyok, még akkor is olyan közömbös arccal fogadtak, mintha mondtam volna: én Hindy Árpád vagyok.

Az olvasó szobában kezdébe akad az asszonyoknak a „L'impartial de Nice” című hírlap s abból azt olvasták, hogy tegnapelőtt Monte-Carloban számos elfogatás történt. Az elfogottak nagy része a Casino őrségének tagjaiból áll, kiket ismeretlen egyének — még

nem tudni mi célból — megvesztegettek. Az elfogottak között van három német socialista is és az őrség főnöke, kinél dynamit-bombákat és különböző robbantó szereket találunk, az őrséget minden irányban meztelen-tőztették, s a lap annak a reményének ad kifejezést, hogy közelebből bővebb felvilágosítást hozhat a rejtélyes ügy részleteiről.

Számba véve a többször említett fekete ember esetét, előtűntünk kétségtelennek látszott, hogy az előtűnt lefolyt izgalmas jelenet összefüggésben van a tömeges elfogatások ezen hírével. Sőt ekkor eszünkbe jutott az is, hogy a doktort nemcsak gyakran megállították a jegyszedők, hanem egy alkalommal a teremről vállon is ragadta volt; a miből azt következtettük, hogy a doktor külseje bizonyosan hasonlít valamelyik gyanúsított egyénhez.

Azóta rendszeren olvastuk a lapokat, de sem a nizzai, sem más lapok egyetlen szót sem közöltek többet erről a különös esetről. A monacoi lapok még ennyit sem hoztak. Ezek egyáltalában soha sem beszélnek a Casinóról. Mintha csak nem is léteznék. Ha-szábszámra innak egy hangversenyről, egy szineloadásról, az érkezett vendégekről, az udvari hírekről — de a Casinóról nem beszélnek, miként nem szokás beszélni akasztott ember házában — kőtérlől. Érzik, hogy a Casino — folt, Monte-Carlonak szépségei tes-ték. Picinyke kis folt, a milyen gyakran szokott előfordulni a szép piros almákon. Alig veszed észre; még szépséghibának sem igen tartod. De ha fölmeetszed az almát, akkor látod, hogy a kis folt miatt az egész gyümölcs megvan romolva.

A játéktérrelből a concertbe, innen vissza a játéktérbe; innen színházba, onnan megint a játéktérbe: ime a monte-carloi időtöl-

Aki azt hiszi, hogy ezzel Tisza Lajos gróf lemondott nagyszabású ötletről, az alaposan csalódik. Mert az ő felsége személye körüli miniszter most mozgásba hozta a közös minisztereket, a bécsi arisztokrácia néhány kiváló tagját, több egyházi méltóságot, hogy misszióját siker koronázza. De hasztalan volt minden fáradozása, szenális ötletével teljes kudarcot vallott.

A szerencsétlenül járt miniszter esete természetesen óriási részvétet keltett Budapesten és a Tiszák az ő kálváriájával egyetemben most azzal kívánnak imponálni és a kudarcot eltakarni, hogy fenyegető állást foglalnak el Béccsel és az ellenzékkel szemben.

Anyakönyvek és házasság.

Budapest, febr. 7.

A polgári anyakönyveket, úgy látszik, komolyan meg akarja csinálni a Wekerle-kabinet s a kérdés most már csak az, vajjon nem-e bukik meg a kormány hamarabb, semmint hogy megvalósíthatná tervét.

A hercegprímás és a kormány közt e tárgyban legutóbb is tárgyalások folytak, melyeknek eredményét feltétlenül hitelt érdemlő forrásból merítve a következőekben összegezhetjük:

A hercegprímás beleegyezését adta a polgári anyakönyvek behozatalához, mert ez — mint az a legutóbbi püspöki tanácskozáson is kifejtette, nem valószínű, hanem állami ténykedés. Belegyezését azonban, nem hallgatta el azt az aggodalmát, hogy az országban sok pénzbe fog kerülni az állami anyakönyvvezetés és daczára ennek, az anyakönyvek nem lesznek olyan jók, mint voltak eddig, mert a házasságok kötése, keresztelések, halálhíradások csak bementések alapján fognak elkönyveltetni, holott eddig a jelenvolt pap teljesítette a funkciót.

A egyes házasságokból eredő gyermekek anyakönyvezésénél elejtették azt a klauzulát, hogy a gyermek vallása külön konstataciót kell, mert a szülői vallásának konstataciójával addig, míg az 1868. 53. t. czik érvényben van, implicite a gyermek vallása is konstataciót van.

Dogmatikai szempontból a hercegprímás tehát nem emel kifogásokat, de azt a törvénybe felvételre kívánja, hogy a egyes házasságok gyermekeik vallásos nevelése felett maguk rendelkezzenek és az ő rendelkezésük az iskolákban is respektáltsásk.

A Szapáry-kormányra erre nézve már megvált az egyezés, a mostani kormány azonban e pontra nézve nem tett ígéretet.

Visszatérve a megállapodás arra nézve, hogy a famózus elkeresztelési rendelet közvetlenül a polgári anyakönyvvezetésről szóló törvényjavaslat elfogadása után érvénytelennek deklaráltsásk, a kötelező polgári házasság elfogadása esetére pedig az 1868-iki törvény rendelkezései hatályon kívül helyeztessenek.

tés. Nem csoda, ha ezt az ingamozgást egyik teremből a másikba, elvégre az asszonyok is megunták. Ennélfogva elhatározták, hogy ők is játszani fognak.

Összetettek tehát husz frankot, hogy megkisértsék szerencsésüket életre-halálra.

A nagyban játszó öreg úr, kinek háta mögött rakosgatták apró tételeiket, rögtön észrevette, hogy ezek igazán játszanak. Udvariasan segített nekik tételeiknél s mosolyogva figyelmeztette őket a játéka egyik más szabályára. Sőt még helyével is megkínálta őket, a mit asszonyaik — természetesen — nem fogadtak el.

A játéka páros-párosra, vagy piros feketére, tehát a legegyszerűbb tételekre ment. Egyszer már, midőn nagy nyereségben voltak — mondjuk — 15 frank, neki bátorodtak és két piécet tettek a douzainera. Nagy esemény volt ez, mert ha beült, négy tallért — 20 frankot — fizet rá a bank. Nem is mulasztották el oda hinni csalatlansra a doktort; sőt, nehogy valamely átkos tévedés következtében a bank megtámadja tagadni az eshetőleges nagy összeget, a kis angol a croupier-t is figyelmeztette a nagy tételeire.

A croupier igen komoly arcot öltött, mintha a bank most már valami nagy veszélyben forogna és így szólott: „Hogyan madame, ezen tétel mind az önöké? No, úgy kéni fogjuk a sorsot, hogy a kocza az önök részére dőljön el.” — Ez a croupier bizonyosan titkos ellensége a banknak — gondolkodtak hölgyeink — és megnyerték a 20 frankot. Nagy volt azonban bámulásuk, midőn észrevették, hogy ez a nagy esemény a játéktérben, még csöndet sem idézett elő.

A dolog vége különben az, hogy január 21-én mind két részvételűsége fölész-

Ugron a milleniumról.

Ugron Gábor a Ház hétfői ülésén nagy hatású beszédet mondott az ezredéves ünnepély kérdéséről.

Ugron elfogadja az országos nemzeti kiállítás eszméjét, mert most későnek tartja, hogy egy világi kiállítás rendezéséhez hozzáfogjunk.

Ha évekkal ezelőtt a világi kiállítás eszméje fogadtatott volna el a törvényhozás által, a viszonyok úgy a külföldön, mint idebent elég kedvezőek voltak arra, hogy a világi kiállítás a siker reményével rendezhető lett volna, de most már az idő rövidségénél fogva is hozzájárul az országos és nemzeti kiállítás rendezésének tervéhez. E törvényjavaslat kapcsán több rendbeli terv merült fel a magyar nemzet honfoglalása ezredéves emlékének megünneplésére nézve.

Szólv nézete szerint, a mint őseink fegyverrel szereztek meg az országot, de a szabadság és kultúra által tartották meg és alkották meg az államot: úgy az ezredéves megünneplésnek sem szabad a kulturális mozgalmakat, a kulturális tényezőket figyelmen kívül hagyni. (Igaz! Ugy van! balfelől.) S ha valamivel ezt az ezredéves ünnepet örökre tiszteltté tudjuk tenni: az az által történhetik meg, ha nem csak külső fényre, külső ragyogásra, hanem a belső tartalomra is ügyelünk és nemcsak azt kívánjuk, hogy a külföld szemében emelkedjék fel a magyaroknak ezredéves múltja, hanem, hogy népünknek öntudatába is önterzetébe is átmenjen. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Mit érnek azok az ünnepségek, a melyek szobrok emléke, a melyek pazarfényű palotákat alkotnak, ha ugyanakkor azon ünnepségek rendezésénél nem emlékezünk meg kellőképpen a népről? (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Ha azt akarjuk, hogy ezen ezredéves ünnepnek emléke korszakalkotó legyen, akkor az kell, hogy a népnek a jogai megszerzésének, hogy a népnek jutott jogok által, a nép gyermekeinek szívében a haladatoság érzete felkeltesse. (Élénk helyeslés balfelől.)

A képviselőválasztási jogot szélesebb körökre ki kell terjeszteni. (Ugy van! balfelől.) Emléket s ajándékul a magyar népnek azt kell hozni. (Élénk helyeslés balfelől.) De nem elég csak jogot adni a népnek; meg kell adni, földet is kell neki nyújtani, mert hasztalan dicsekedünk mi ezredéves fennmaradásunkkal, ha ez a nép kénytelen a haza földjéről távozni és idegen országba kivándorolni, hogy megélhessen.

Telepítési törvényt kell alkotni, egy telepítési bankot alapítani; e banknak adjon az ország biztosítási alapot, hogy az nagyobb földbirtokokat megvásárolva, 10 — 20 holdas részletekben a nép között felosztva, részletfizetésre.

Szükségesnek tartaná, hogy ezredéves multunk emléktünnepének megünneplésére évenként ezer család telepítésére ezer új hajlék alkottassék (Helyeslés a szélső baloldalon), mert ez fényes ragyogó palotánál sokkal inkább fogja behizonyítani a nemzet a magának nagyságát, azzal, ha ezer hajlékot épít a vagyonatlanoknak. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

De annak az ünnepnek, a melyen ezredéves multunkat megünnepeljük, honalkotásai munkánk folytatásának is kell lennie. Ez pedig akképpen történhetik, hogy a honfoglalás emlékére ezer községben ezer kisdudor állítsassék fel, azzal a felirással, hogy ez az intézet a nemzet ezredéves múltjának

emlékére állítottatott fel, hogy midőn a gyermek bemegy oda, tudja meg és szokja meg, hogy ez az ezredéves mult emlékére történt. Folytatandónak tartaná kulturális működésünk fejlesztését az által, hogy egy harmadik egyetemnek alapköve szintén az ezredéves emléktünnepély alkalmával tétessék le, mert ha gondoskodunk a legelőbb műveltség terjesztéséről és fejlesztéséről, ugyanakkor meg kell mutatnunk, hogy a nemzet ifjúsága akkora számban törekszik a tudományos pályára, hogy Magyarországra nézve egy harmadik egyetem felállítására közszükséglet képez.

De ha eredményesen akarunk cselekedni, a törvényhozás kell legyen a legelső és nagy munkát. Ne legyen ez egyedül a kormány munkája, legyen ez az egész nemzeti munkája. (Élénk helyeslés balfelől.) A kormányra nézve a kezdeményezés fennmarad, hiszen azon bizottságban résztvesz. (Ugy van! balfelől.) De a kormányra nézve nagy előny, hogy minden vélemény meg hallhat, minden érve mérlegetel. Ily fontos kérdések nem vitathatók meg a nagy nyilvánosság előtt, de meg kell hogy vitassanak egy kisebb körben. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) De a kormány tevékenységében az az, hogy ha a bizottságot nem fogadjuk el magának, könnyedséget szerez, vagy aktív szabadságot biztosít. Ellenkezőleg. (Ugy van! balfelől.) A kormánynak érdekében áll, hogy ilya nagy ünnepségeink tényszerűen ne csak mindenkinél a véleményét meghallgassa, de egy nagy tekintélyes testület felelőssége által oltalmazva legyen. (Helyeslés balfelől.)

Ha minden pártot, a törvényhozás minden jelentékenyebb elemeit egyesítve látjuk egy gondolatban, egy akaratban, el fogunk hallgatni a ragalmazók, sokkal könnyebb lesz a kormányt is eredményeket kivívni, mert hiszen a kormány is eredményeket akar kivívni nemzeti, politikai téren is. Mert az ezredéves ünnepet megünneplni a nélkül, hogy a nemzet számára is vívmányok valószínűsítsanak meg, lehetetlennek tartja szóló. (Élénk helyeslés balfelől.) Lehetetlennek tartja, hogy a világ előtt egy ezredévi lét fényes képe, szenvedése után aként tűnjünk fel, mint hogyha a második ezredéve nem a mi önmagunk, önállóságunk küszöbén lépnénk be, hanem Ausztria jármán keresztül. (Élénk tetszés balfelől.)

Elfogadja a törvényjavaslatot és pártolja a gróf Apponyi által benyújtott határozati javaslatot. (Élénk helyeslés és tetszés balfelől.)

Elaggott tanítónők érdekében.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Egyik kiváló tehetségtű kolozsvári tanítónőtől kaptuk az alábbi érdekes levelet, melyet egész terjedelmében közlünk.

Tekintetes Szerkesztő Úr! Midőn becses lapjában egy kis helyet kérek, természetesen azt azzal az ígérettel, hogy csak most — és soha többé. — Különbben sem szokásom az írás, a mint nem szokásom a gondolkodás sem. Néha-néha nagy ritkán azonban mégis megtörténik az a csoda, hogy rajta kapom magamat a gondolkodáson, de ezek a pillanatok valószínűleg ünnepnapok. És ha gondolataim mellett néha még az érzés is megcsillan lelkemben, az már épen sátoros ünneppé avatja a napot.

Mi indította meg hát bennem most a gondolatok lavináját? Kérdés magában. Megmondom. A multkor böngésztem egy könyvben, mert kérem én olvasni nem szoktam,

— Oh — valóban? — viszonzozza Laura, nem gyanítva, hogy Rothwell úr komolyan beszél. Szeretném tudni, ha vajjon rajong-e annyira az ének után, mint én? Nemde különös összetalálkozás volna az izlésünknek.

E pillanatban Sir Lydiard jön a szobába, s egy gyors körtekintés után fellát szót fedezni hollétemet, mert egyenesen hozzá jön. Stella az ablaknál ül; jelenleg senkinek foglaltja el a figyelmét, és csodálkozom, hogy Sir Ernő miért nem megy ő hozzá.

— Esmond kisasszonynak fáj a feje; reményem, hogy tegnap este nem fárasztottam el azokkal a képekkel, — mondja, majd nem aggályos részvétellel nézve rám. Bizony nagyon szerelmes lehet Stellába, hogy ennyire érdekli a főfájásom iránt!

— Hibáztatom magamat — folytatja — hogy figyelmét annyira lekötöttem, megfelelekze arról, hogy nem olyan kész a hallgatásra, mint én voltam a beszédre.

— Hígyje el, hogy annak semmi köze sem volt az én főfájásommal, — válaszolom talán komolyabban, mint a hogy az alkalom kívánja. Nagy szívség volt öntől a képeket megmagyarázni és azok rendkívül érdekelték engem, valamint minden, amit én azokról mondtam. Kérem, ne gondolja azt! — teszem hozzá, érezve hogy haideánul vírelem magamat iránta.

— Nem gondolom, miután maga azt mondja — válaszolja. Nem tudom magának megmondani, hogy milyen örömmel szolgált azokat magának megmutatni. Eről a mai kirándulásról olyan szívesen lemondanék — folytatja lassabb s némileg türelmetlen hangon, — azt hiszem nem volt szándékában, hogy ezeket a szavakat halljam. „Mivel fogja magát mutani mi az a távol vagyunk?” — kérdezi De fogadom, hogy maga néhány órai szabadságot méltányolni fog. Hogy szándékozik azokat eltölteni?

— Én? Oh, attól félek, hogy ma borzáló lustálkodó életet fogok folytatni! — válaszolom. Talán egy könyvet vizsgék ki a

(pedig nem vagyok nemes, csak szimpla magyar) onnan azt olvastam, hogy volt valahol a szép, bűbajos keleten az Ur születése előtt sok-sok esztendővel egy bölcs törvényhozó: Manu; mintha Indiában élt volna. Ennek a törvényei még az én megkérgesedett lelkemet is felmelegítették. Hogyne kérem, mikor az a vén hindu sok egyéb között azt mondja ezelőtt körülbelül 2293 évvel: „Ne üsd meg a nőt még virággal se.”

„A gyermeket, aggot, beteget, szegényt úgy kell tekinteni, mintha a lég urai volnának.”

Ezt a mondat sokat forgattam a fejemben — de kérem szépen nehéz felfogásu vagyok.

A minap alkonyodott már, mikor egy görnyedt, öreg asszony mellett haladtam el. Ugy rémlett, mintha ismerném, — jól ismerném; pedig mégse.

Kegyetlen hideg volt, szegény nagyon fáztott vékony tagjaiban.

Egy pillanat alatt megrezdült lelkemben valami és megérttem, hogy miért hasonlított Manu az aggot, beteget, szegényt és gyermeket a lég uraihoz. Meleg testvéri szeretet és tisztelt az ő nyomorúsága iránt váltakoztak bennem. Mi a kik birkozunk ugyan az étellel, de mégsem ismerjük azt az égető nyomorúságot, mely a Zschorner Vilshirei lelkészét már-már a két-ébe ejtette: hogyan éreznek hát annak a nyomorult öregnek a szegénységet?

De kihez hasonlít? most meg ez a kérdés bánt, míg otthon a ropogó tűz világába bámulok. Megvan! természetesen, hogy ismerős lehetett. Szegény öreg jó Elíz kisasszonynak van olyan kopottas ruhája, ugyan — a szegényes szürke szín. De hát mi köze annak ahoz az öreghez, a kit én oly szeretetteljes tisztelettel emlegetek? Ki az? kérdhetem joggal. Egy öreg-öreg tanítónő, a ki akkor született még mikor ez a század nagyon fiatal: csak négy éves volt s akkor kezdett tanítani, mikor ama híres 1832-iki országgyűlésre mentek a tisztelt karok és rendek, s tanítók tovább negyven évnél a mi bűbajos keletünkön, a szép Székelyföldön egy kis városkában. Most már vak is, öreg is s a legnagyobb nyomorúsággal küzd.

A nyáron ismertem meg én is, azóta nőtt a lelkemhez. Szerettem és becsültem, akárcsak a lég urait. Ragyogó nyári nap volt, pezsgött bennem az élet és a jó kedv, elégedett voltam, mikor kis vaskőjába léptem. És a mit ott láttam, attól sötét, sötét lett előttem isten szép világa. Valami idegen vendég tolatkodott szemembe s nem juthattam szóhoz egy különös érzéstől. Ez hát a sorsa annak a magyar tanítónőnek, ki Székelynek a fényes nemzeti multat megfogadó jóslatán lelkesülve fogott a nemzeti nevelés munkájához akkor, midőn az még a legáratlanabb ösvényre terelte őt? A ki 1832-ben a magas katonai főparancsnokság előtt vizsgáit előbb és azután egészen a saját erejéből iskolát állít és fiatal tüzelt tanít tovább negyven évnél nyilvános iskolában? Most 88 év nyomja vállát, örök sötétség szállott szemére s egyedül áll minden rokon segítség nélkül. Sokszor még éheznek és fáznak s nem mehet ki a házból, mert nincs mivel.

De ezeket nem ő mondta nekem. Ez a világtalan nyomorult öreg nő sokkal büszkébb, semhogypelpanaszolná valakinek ezt a nagy szegénységet. Azt mondja: „a koldusnak is lehet büszkesége.”

Hogy panaszolt volna nekem, idegen vendégnek? Volt egyéb mondani valója: sa-

ját multja, szép fiatalasága, lelkesedése, törekvései. Hiszen átélte ama fényes nagy napokat, melyeknek félteneit két világrész bámulta; átvirasztotta ama nagy, sötét éjszakát, melynek otromba halálfejt pilléit és baglyait csak az örökmegváltás hajnala tudta megölni. Egy eleven történet; itt felejtette az idő.

S mi alatt így hallgattam, tévőleg fénytelen tekintete, ősz haja, lelkes öreg arca, kopott ruhája, s az a szegény környezet úgy fűt nekem, úgy nyomta a lelkemet. Mert kérem minden titkolhat az ember, de közhűgést és szegénységet nem. Elvonult előttem az ő egyszerű életének minden viszontagsága és minő befejezéshez jutott? A sir szelén áll és képzelje, most sem busul azért, hogy nincs ki befogja a szemét, behatolják a sirját, hanem azt sajnálja, hogy miért kelle bekövetkezni ezeknek az örökké sötét napoknak, mikor már senkinek sem használhat életével; miért nem ismert régebben, hogy tanított volna meg, ama gyönyörű kézimunkára, a mit ő tudott. Mert nagyon szép volt az a Szent István kép, a melyről ő a brassói magyar egyet kaszinóját megalakulásakor átvőzölte. Milyen szép levéllel köszönte meg ezt a hazafias figyelmét neki Koós Ferenc.

És lelke úgy szállong a multak fényes mezején, mintha az eliziumi mezőkön járna; mintha Lethe vízfőből ivott volna, úgy elfeledi azt, a mi fáj. Igen, mert a szenvedéseket a nyomorúságot megárazza a léle. erős, tisztá idealizmusa. Milyen lehetett az akkor, midőn ez a nő fiatalon az életet harcra szállt. Hiszen az élet gondoskodik arról, hogy szárnyainkat megnyírja. S ha utolér a magasra röpülés vágya: ott van Ikarus példája. Mily magasan szállhatott szegény öreg akkor, ha még most sem tud a poros uton járni; most, mikor már szárnyai úgy meg vannak tépve.

Tehát lehet idealizmust keresni az agyagiskolában is? Nemcsak a paloták kizárólagos lakója? Lám, lám, azt hittem, hogy csak a gazdagok ismerik e fogalmat.

— Hanem azért, higgye meg édes öregem, maga nem volt elég praktikus; nem jó az a nagy idealizmus az emberben, látja a grammatikában is, az életben is az azelőt szemlélt: én, gondoltam ezeket egy pillanatra, de fölemelkedett lelkemben magasztos nyugalmával a hindu bölcs tiltakozó szava: „Ne üsd meg a nőt még virággal se.”

Nem gondolja szerkesztő ur, hogy én valamelyes székeföldi rengetegben nevelkedett pogány, vad tudim vagyok, hogy mindig a pogány bölcsesél van bajom?

Nem vagyok pogány s a 19. század humanizmusából szedtem magamba annyit, hogy — habár nem vagyok toltive azzal és habár nem felejttem ki a grammatikából, sem az életből az első személt — érzem, hogy ezen a naiv öregem segíteni kell. És — ne rójjon meg, de én a század végének vagyok gyermeke s lassu, de praktikus eszem — azonnal a mi Mária Dorotheánakra gondolt. A gondolat testtől lön. Folyamodás a központhoz. Gyűjtés a tisztviselőink között. És ama munkaképtelen öreg tanítónőnek legalább egy kis fára és kenyérre váltó küldtünk. Régen volt ilyen jó karácsonya.

Valami kis segítséget annak a sir szélen álló magyar tanítónőnek.

És büszké vagyunk — szerkesztő ur, hogy az ő áldását megnyertük, mert a szegények áldását meghalgtatja az ég. Legyen velünk ez az áldás, hogy lankadatlan szorgalommal dolgozzunk addig, míg szűkebb hazarésztünkben annyira erősödtünk, hogy az ilyen szegény munkaképtelen és segítség nél-

molásba esett és alaposan megbukott. Azt a tudatot, hogy itt nyerni nem igen lehet, hölgyeink megvásárolták 20 — mi a doktorral 120 frankon. Ahoz a háromszáz ezer dollárhoz képest, melyet egy hotelünkben lakó és velünk ebédelő amerikai vezetett, még nem is olyan sok. A szomorú ember különben — mint mondja — készült Sanfranciskóba, hol szintén van egy ilyen játéktárlang, de nem ilyen feszes, mint ez. Ott otthoniasabban foly a játék, a kalapot nem veszik le, pipáznak, esznek, isznak s a jogok oltalmazása kedvéért mindenki kezében tartja — töltött revolvert. — Sok szerencsét, és jó mulatságot!

JÁRÓ KELŐ.

Egy nagy család.

M. Kernhamtöl.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA

XV.

(Folytatás)

(21.)

En várni fogom az urakat, — de nem eszaj magukért, hanem, mert változatosságot adnak a társalgásnak. A nők társaságát borzástól megünnem — és azzal mi mindnyájan úgy vagyunk de a legtöbbben közöttünk sokkal szerényebbek mint, hogy azt mondják. Fértiak nélkül a ház elviselhetetlen.

— Oh, Tom, hogy vagy képes ilyen neveltség és ostoba dolgokat mondani? — kiáltja Laura, sokkal bosszúsabban minthogy felőlesen. Reszembről örülök, hogy az egész délelőtt-i rendelkeztem.

Haladai fogok a festéssel. Szereti ön a víz festészetet? — kérde Rothwell úrtól.

— Nagyon — volt a komoly válasz.

— Valóban? — Milyen kedves! — mondja Laura kellemes meglepetéssel nézve fel. Az ének és a vízfestés! En rajongok az énekért! Rothwell ur az éneket is szereti?

— Harley kisasszony, az a szó nem fejezi ki véleményemet ezen tárgy felett.

kerbe — azt hiszem, hogy azt fogom tenni. Ennél többet nem fogok tenni.

— Lustálkodó! — kiáltja Sir Ernő. Ennek a szónak magára alkalmazva nincsen helye. A külvilág szorgalmas életének mi köze lehet egy olyannal, mint maga? A virágoktól senki sem várja, hogy szójának és fonjanak.

— A virágoktól? — ismétlem önkénytelenül. A virágok oly kedvesek és szépek, hogy egyebet nem kívánhatunk tőlük. Ha én róza volnék, megelégedném egész nap nem tenni egyebet, csak illatot fejleszteni; de miután —

— De miután — szól közbe Sir Ernő, oly különösen nézve réám, és lassabb hangon beszélvé, nincs szebb és édőbb róza magánál, magának éppen úgy minden dolgotól mentek kellene lenni, mint magoknak a virágoknak.

A hogy maga mondja a virágoknak nincsen egyéb dolgok mint a napfényben örvendezni.

A társalgásnak ez a váratlan fordulata annyira meglepett és eddigi tapasztalatomban oly teljesen idegenszerű előttem, hogy nekem bókot mondanak, a hogy a sir Ernő mosolygó ajkairól látom, hogy bámuló szemekkel és illetlenül nézek rá. Vajjon Stella az ilyen beszédekhez hozzá van szokva? Mily különös dolog lehet folytonosan ilyen bókot hallani!

Azonban Stellának meg van az az előnye, hogy az ilyen beszédekkel teljes jó hiszemben fogadhatja el, mert midőn hozzáintézik tudja hogy azok igazak.

A megaláztatás érvével fordulok el tőle. Miért mond sir Ernő nekem ilyeneket? Komolyan nem értheti. Azért mert gyermekem gondol és mulatságot találja benne a csinos bókot hatását vizsgálni rajtam?

Amint a fejemet elfordítom, a Rothwell ur szemével találkozik, aki nyugodtan és bírállólag látszik engemet vizsgálni, ahogy valamelyik „logia” tanára egy előtte egészen új példányra bukkanva, nézne.

Reményem, hogy a sir Ernő beszédét nem hallotta.

— Sajnálom, hogy megvárokoztattam magukat. Filep látta Spackmant? Kérde Andy ur, a szobába jöve.

Megkönyöbbséggel lélegzek fel, — mert a társalgást nagyon zavarba ejtőnek találtam.

— Nő látod, — ismét itt hagyunk benneteket! — kiáltja Andy ur Harley Tomnak.

A házi ur vidám hangjára vissza kezdem nyerni önuralmamot, sőt az utóbbi zavardottságomért szégyenlem magamat.

Azonban örülök, hogy a tét — a tétnek vége van, mert fogalmam sincs róla, hogy az ilyen mondatokat a milyeneket most hallottam, hogy fogadtam volna.

Sir Ernő legalább jelenleg nem mulatgatja magát azzal, hogy folytassa, mert nincs ideje rá; s a fértiak távolléte alatt elég alkalmam lesz összeszedni az eszemet, és kiszélni, hogy egy fiatal leány miképpen viselje magát, midőn olyan bókot mondanak neki, miről tudja, hogy tényleg nincsen semmi alapja.

Ha a hajam nem volna vörös és az arcom nem volna szeplős, akkor én más valaki volnék. Ha én szépség után kezdek áhitozni, legjobb volna rögtön azt kívánni, hogy olyan legyenek, mint Stella. Boldog Stella! Szép, ifjú és szeretett! Mindig szépnek kell lenni, hogy valaki szeretetet nyerjen. A nélkül, hogy kérdésemre választ kereksek kishanok a kertbe, s szívémben a fájdalomnak egy új tompa érzetével járkálok le s fel, a virágoktól szégyeltet utakon. Mily szépnek és idének látszik ma reggel minden! Mily szép és derült némelyeknek az élete? Mit? Irigy vagyok Stellára — irigylem bajait és szépségét — irigylem azt a fényes életet, mely előtte van — hogy szemembe önző könnyek tolnak? Sokkal jobb ha a többiekhez menve közzétük vagytlók és a kert virágsgégyezte útjait egy-dül hagyom.

(Folyt. köv.)

ál álló intelligens nőknek otthont állítottunk Kolozsvárt. Hogy letérülhessük könnyeit azok, kiket a szegénység kényeztetni kényszerít. Hogy legyen az a ház szerény emléke a kolozsvári és erdélyrezi tanítók és tanítványok számára s a kolozsvári és erdélyrezi irasadalom nemes áldozatkésztségének. Ünnepeink fogok, mikor az épülethez az első övet letesszük.

— Hogy dikciózik, gondolja magában az ön hidegvérű türelme, de hát miféle hátat akar építeni?

Miféle? Igaza van. Bizony nem tudom az-e annak sikere vagy nem. Nagy lesz-e egy kicsiny; de egy olyan házat, mely felett nyugton, hideg ellen, vihar ellen, azoknak, a kiknek nincs; kenyeret, mely nincs kétszer megadva, azoknak, a kik hiánnyal vannak eme luxus ártikulusnak.

Elhiszem én uram és most jaj nekem, mert feltöltötte a fejét egy csuf tulajdonsággal, melyet pedig úgy gyantálók magamból: a malícia — elhiszem mondom, hogy különböző temperamentumok fognak ott összeveredni. Mert sok mindent tehetünk a megszokás hatalma alatt, parancsolhat eszünk, szívünk és a nagy luxus ártikulus, de természetünket nem lökhetjük el. Ez pedig édes mindnyájunkban más más.

Lesznek biz ott székantok, pedánsok, angvinikusok és tudná a Jehova mifele-usok. És azt sem mondom, hogy az otthon egy örökké homéri dárban ragyogand, mert kérem Er is — nő volt. Látja, végem van. És mi több, mintha Hellas lett volna hazája.

Hanem most már bebeszem magam után az ajtót, mert még igazán nyakamat szegi a malícia és csak a küszöbről kiáltozom vissza: higgye meg, bizony isten trójai háború még sem lesz.

Az ügyvédi kamara és a bíróságok.

A kolozsvári ügyvédi kamara évi jelentésében a helybeli bíróságokról következőleg emlékezik meg:

„A mi a törvénykezést illeti, a kolozsvári kir. bíróságokról és Kolozsvár városi kir. járásbíróságáról az ügyek elintézése tekintetében ezáltal is elismeréssel kell megemlékeznünk. A kezelő személyzet elégtelensége azonban, kivált a kir. törvényszéknél érezhető, e miatt az expeditió nem elég gyors, minél fogva a személyzet szaporítása szükségessé mutatkozik. A Kolozsvár vidéki kir. járásbíróságot az annak ideiglenes vezetésével megbízott törvényszéki bíró dr. Issekutz Gyula dícséretre méltó szorgalommal és buzgalommal annyira rendbe hozta, hogy most már annak ügykezelése ellen sem lehet szót emelni.

Ezzel kapcsolatban kénytelenek vagyunk ismételve hangsúlyozni, hogy a fennebb említett három bíróság egymástól nagyon távol fekvő, s részben magukban is cölöszzerű épületekben van elhelyezve. Hivatkozunk e tekintetben mult évi jelentésünkre. Abban felfejtettük, hogy a kir. törvényszéknél az a szoba, hol a telekjegyzőkönyvek megtekintése foly, szűk és sötét; a vidéki kir. járásbíróság szobái kicsinyek és a bejárat keskeny volta miatt nehezen hozzáférhetők.

Ugy törvénykezési, mint pénzügyi tekintetből valószínű lenne az az évek óta hangoztatott óhajunknak, hogy Kolozsvárt egy az összes bíróságok befogadása alkalmas igazságügyi palota építtessék. Amde erre nézve jelentékeny lépés a mult évben sem történt. Hallomásunk szerint hajlandó lenne a m. kir. igazságügyminiszter ur Kolozsvárt egy ily épületet emeltetni, ha a város e végre ingyen telket adna. E feltételek az igazságügyi palotaépítés előadását jelentik, mert a várostól nagy terhei és az 53 százalékos köllő járó pótdó mellett, s annál fogva, hogy a kir. itélőbíróságnak idehelyezése végett nagy áldozatot hozott, az ingyen telk megadása nem remélhető.

Ezen jelentéshez tartalmulag hozzájárulunk. Évek óta vajdó kérdést képez nálunk az igazságügyi palota építése, a mely pedig az igazságügyi kormány jóakarata mellett gyorsan és könnyen megoldható lenne. A jelenlegi helyiségek évi bérösszegének megfelelő töké, kiegészítése az igazságügyi építkezésekre rendelt országos pénzbeutátlási alaptól veendő fedezettel, módot nyújt az igazságügyi kormányhoz egy megfelelő palota építésére. A jelenlegi állapotok nemcsak tartóhatatlanok, hanem egyenesen az igazságszolgáltatás hátrányára vannak.

A kir. törvényszék végtárgyalási terme a mult évben eszközölt kibővítés dacára, szűk és cölöszzerű. A vádlottak a közös előszobában, avagy a folyosón tartózkodnak, tanuk számára semmi helyiség nincs, esküdtzéki tárgyalások alkalmával az esküdtteket alig lehet elhelyezni.

A vidéki kir. járásbíróság helyisége meg éppen botrányos.

Tárgyalási napokon 60-80 vidéki ember didereg künn a folyosón és a kapualatt, ellálva a lépcsőt és bejáratot, hogy azokhoz hozzáférni sem lehet.

Bent a tárgyalási teremben ember-ember hátán; akadályozva bíró, kezelő személyzetet, felet és ügyvédet egyaránt.

Ily körülmények között kárba vész a legzorgalmasabb bíró munkájának is javá-

része, mert hiányzik a csend, a nyugodtság, szóval: az alapos munka előfeltétele.

Ideje már, ezeken az állapotokon gyökeresen segíteni.

— r. —

Orvos-bál.

Kolozsvár, febr. 7.

A véletlen körülmények szerencsés találkozásáig igazán impozáns befejezést jutott a vasárnap reggel óta folyó orvosi jubileumnak.

Tegnap este volt az orvos-bál a városi vígadó termében. Nagy számú, előkelő közönség jelent meg és vidáman, kedélyesen mulatott egész éj folyamán.

A báterem most még változatosabban volt díszítve. A fehér alapon kék dísz, arany ékítványokkal, virágokkal, keleti növényekkel pompázott az egész terem.

A feljáró, a melléktérme díszítésére szintén gondot fordítottak.

A tánc este fél tizenegy órakor kezdődött és a ladi patronessok: gr. Beldi Ákosné és dr. Dávidá Leonának, a rendezőség bemutatásával vette kezdetét.

A bál alatt Pongrácz Laji zenekara muzsikált.

Az első keringő alkalmával a zenekar az Orbán Ilona kisasszony keringőjét játszta, mely nem csak a táncolóknak szerzett élvezetet, de hangulatot kellett a dallamos zenemű a hallgatóság körében is.

Az első négyest 62 pár táncolt. A másodikikat 45 pár.

A városi hatóság részéről ez alkalommal sem volt jelen senki.

A katona és honvéd-tisztikar azonban nagyon szép számban volt képviselve élükön Dilmón, Say, Gálóczy altábornagyokkal. A notabilitások közül jelen voltak:

Gr. Beldi Ákos főispán, br. Feilitzsch Arthur, Züllich István, dr. Dávidá Leó, Purjes Zsigmond, dr. Brandt József, dr. Lőte József, Udranszky László, dr. Szabó Dániel, br. Kemény Béla, gr. Lázár István, dr. Szadeczy Lajos, dr. Lechner Károly, dr. Köblös Lajos és mások.

A jelen volt szépekről a következőket jegyeztük fel:

Alt Berta, gr. Beldy Emma, Zsófia, Balla Ilona, gr. Bethlen Tima, gr. Bethlen Zsófi, Boér Margit, Biasini Gizella, Bogdy nővérek, Bíró nővérek, Davida Klári, Deák Margit, Márk nővérek, Mihály Mariska, Kövály Dalma, Jékely Ilona, Hegenvald Mariska, Megyeri Pepi, Wagner Berta, Nyárádi Margit, Schlauff Izabella, Hirschfeld nővérek, Pap Erzi, Tamási Terka, Vikol nővérek, Merza nővérek, Löwy Rózsika, Jakabházi nővérek, br. Kemény nővérek, Keresztes Gizella, Fischer Ella, Zeyk kisasszony, Náthán nővérek, Széles nővérek. Gr. Beldy Ákosné, Davida Leoná, br. Gröffy Gézané, Lázár Aurélné, dr. Tamási Istvánné, dr. Brandt Józsefné, dr. Vajda Dánielné, Dossios Demeterné, dr. Szadeczy Lajosné, dr. Nyirei Jenőné, dr. Szabó Dánielné, dr. Purjes Zsigmondné, dr. Veisz Miksáné, Kövéri Mihályné, dr. Finály Henrikné, dr. Török Imréné, dr. Nagy Albertné, Merza Lajosné.

A tánc egész reggel öt óráig folyt a legnagyobb animóval. A rendezőség minden egyes tagját elismerés illeti azért a vállalt munkájáért, a melylyel a teljes erkölcsi sikert a bál részére, az anyagi sikert pedig a jótekonny cél részére biztosították.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 8.

— Hieronymi Károly belügyminiszter ma délután Kolozson egyhangulag képviselővé kiáltották ki. Az ellenzék nem állított jelöltet Hieronymi szemben, mivel a miniszter megválasztása elé nem akart semminemű akadályt gördíteni.

— Színház. Tegnap este hetedszer került színre a „Szultán“, Verő György dalamos operettje. Ez alkalommal is nagy közönséget vonzott a népszerűvé vált darab a színházba. Szelim szultán személyesítőjét Fabián Bertát a közönség zajos tapsal tűntette ki több ízben, egyetemen Rox-lane személyesítőjével Sipos Etelkával, kik feladataikat nagy gondnal és sikerrel oldották meg. A rettenetes és kellemes basák, Szerényi Zoltán és Pusztay Béla, valamint Póris Pista és Kápolnai az est sikeréhez hozzájárultak. Az előadás 10 előtt véget ért.

— A jégcsport híveinek kedvez az időjárás. A kolozsvári sétatéri jégpályáját mostanában sokan keresik fel és kellemesen mulatnak aczéllalalábukon a jégcsportot kedvelő hívek; ma különösen szép közönsége volt a sétatéri tónak a déli órákban, mely alkalommal az esti bál szép közönségéből egy nagy társa-

ságot láttunk, kik üdülést kerestek, a bál éj farsadalmi után.

— Egy kis „Moliere“-t kérnek a közönség köréből a színház igazgatóságától. Egy beküldött levél ugyanis arról panaszkodik, hogy Shakespeare mellett Moliere egészen elhanyagolják, holott már őt is látni szeretné a közönség. Ime mi vállalkozunk arra, hogy ez uton juttassuk el a szerény óhaját az igazgatósághoz, de magunk sem ellene, sem mellette nem foglalunk állást és kijelentjük, hogy mind a kétségtelen szellemi siker, mind a kétséges anyagi haszon dicőségéről lemondunk.

— Meghívó. Az Erdélyi Múzeum-Egylet bölcséleti nyelvi- és történettudományi szakosztályának f. évi febr. 10 én pénteken d. u. 5 órakor az egyetem bölcsh. karának VIII. termében tartandó felolvasó gyűlésre. Kolozsvár, 1893. febr. 7. Az elnök. Tárgyak: 1. Kanaryó Ferenc: Régi magyar virág-énekek 2. Cserei József: Az új görög nyelvről.

— Felvételi vizsgálatok. A kolozsvári ev. ref. főiskola elemi osztályaiban a vizsgálatok megkezdődtek. A vizsgák tartani fognak ma és holnap. A vizsgálatokat Parádi kalmán tanár, az elemi osztályok igazgatója vezeti.

— Feljelentés Möriz Pál ellen. Möriz Pál, volt országgyűlési képviselő ellen a törvényszék még meg se nyitotta a csődöt, Rothmann nagyváradi ügyvéd már is bűnvádi feljelentést tett ellene, néhai Stern Gyula és Klein Károly biharmegyei nagybírók képviseléseiben. A feljelentés csatlakozással az említett bírók bérleti kauziójának elszámolásával vádolja Möriz Pált. Hasonló feljelentést tett Bleyer budapesti ügyvéd Bayer sarkadi bíró képviseléseiben. A kir. ügyészség hosszas tanulmányozás után azt indítványozta, hogy Möriz hamis bukás miatt vád alá helyeztessék.

— Ferenc Ferdinánd fhg. a föld körül. Bombay-ból jelentik, hogy a „Kaiserin Elisabeth“ hajó január 14-én elhagyta Colombot és harmadfélnapi kedvező utazás után Bombay-ba érkezett, hol a főherceget ünnepélyesen fogadták. Két hónapig maradt Indiában, azután Újzeelandba és Ausztráliába fog áthajózni. A főherceg jan. 20-án Bombayből elutazott, hogy a hyderabadi nizamot meglátogassa, ki a főherceg tiszteletére finomságokat, csapat szemléket, vadászkatákat rendezett. Január 27-én volt a szekunderabadi csapatok díszszemléje és a főherceg másnap Gualiorba utazott, hol az odaváló maharadsza vendége volt. Innét utazott Kalkuttába, hol január 5-ig tartózkodott meg fogja látogatni Darjilingot, Benareszt, Ograt és Delhit. Nepálban pedig nagy vadászkaták lesznek tiszteletére.

— Bál Kajántón. Igen kedélyes batyus mulatság folyt le f. hó 2-án este Kajántón az iskolának szépen feldíszített nagy termében. Az ottani ref. papnak Técsi Józsefnek farsadalmatlan buzgalma tette ezt lehetővé. A mulatság hangversennyel vette kezdetét, melynek gazdag műsorából kiváltképp Székely Mariska és Rózika kisasszonyok (N.-Enyed) éneke, Pécsi Józsefné urnő zongorajátéka, Pécsi József szavallata és éneklése. A nagy tüzelt megkezdett táncot csak a gazdagon megrakott batyuk felterítése zavarta meg s hogy a mulatság magyar jellegéből mitse veszítsen, a tőzött árja is megindult. A gazdagnak beszámítható lakoma után ismét Tersichore vette át a jókedvű bírodalmat. A tulnyomólag csárdásból álló tánc csak világos reggel ért véget. A mulatságon a környék intelligenciája s szépe teljes számban képviselve voltak s a buzgó rendezőségnek volt rá gondja, hogy különösen az utóbbiaknak ne legyen okuk meg-megbánni, hogy megjelentek. A tiszta jóvedelem a ref. iskola javára fordították, e célzattal felöltöztek a következők: Ifj. Varga Dániel 3 frt, öz. Miklós Farkasné 2 frt, Szász Ferenc 2 frt, Lengyel András 2 frt, Balog Albert 1 frt 50 kr, Hankó Veres Károly 1 frt, Matusovszky András 1 frt, Gorgán Gábor 1 frt, Mille Sándor 1 frt, Nagy Sándor 1 frt, Bauch György 1 frt, Kerekes Márton 1 frt, Ürmösy Tivadar 1 frt, Kolozsvári Antal 50 kr, Juchó Antal 50 kr, Pausinger Vilmos 50 kr, Bene Miklós 50 kr, Bene Mihály 50 kr, György Miklós 50 kr, Soós Bálint 50 kr, Kiss Sámuel 50 kr, Párol Fülöp 50 kr, Bálint Andor 50 kr. Összesen 23 frt 50 kr. Miért is fogadják a rendezőség köszönetét.

— Vihar a parlamentben. Távirati tudósításunk kiegészítése képen közöljük azt a komédiát melyet a kormánypart tegnap inscenizott a t. házban. A kormánypart, lármás elemei mindenképp azt akarták, hogy az előhaladt idő dacára is Issekutz Győző tartsa meg beszédét. Az elnök másnapra akarta halasztatni, Bánffy Dező elnök látván, hogy a többség makacsul követeli a vita folytatását, szavazást rendelt el a felett: hogy a vita ma folytassék-e vagy holnapra halasztassék. — És akkor következett az a képtelenség, mely fölött az egész világ kacagni fog s a magyar képviselőház guny tárgya lesz az egész hazai és külföldi közvélemény előtt. Mert miáltal Polonyi a házszabályokhoz, Tisza István pedig nagy propetenciával az „időkimélesség“ és „hasznos tevékenység“ mellett szólt fel, olaját öntvén a tűzre és kejelegvén abban, hogy most megint a Tisza-frakció napja ragyog a szabadelvű pártban, azalatt gróf Károlyi Gábor beadott egy ívet, melyen 20 tag a szavazásnak holnapra való halasztását kéri. És a többség még most sem engedett, hanem makacssággal odakényszerítette a dolgot, hogy bár Bánffy Dező ki-

mondta azt a határozatot, hogy a képviselőház holnap fog szavazni a felett, hogy a vitát ma folytassák-e vagy nem? Ilyen abszurdum még sohasem történt. És a házszabályok szövegei alkalmazása tényleg ezt követeli. Mikor a határozatot kimondta az elnök, akkor a többség is konsternálva lett, mert érezte, hogy ennek ódiuma ő rajta marad. És Szilágyi Dező igazságügyminiszter meg is kísérelte a reparációt, de eredmény nélkül, mert a határozat már ki volt mondva. — Horváth Gyula is felszólt, hogy a bolond helyzet ne váljék ténnyé, de Ugron Gábor kijelentette, hogy az elnök járt el szabályosan és másképp a határozatot kimondani nem lehetett. Ugron Gábor hatalmasan megleckézettette Tisza Istvánt is, a ki a hasznos tevékenységről beszélt akkor, mikor a parlamenti nyugalmat zavarja. Mindezek viharos jeleneteket idéztek elő.

Magyar bál Berlinben. Berlinben holnap lesz a magyar bál azimperiál szállóban. Részt vesz benne Szőgyény Marich László nagykövet is. A bálon két zenekar lesz az egyik Vörös Lajos cigánybandája, melynek primása ez alkalomra új csárdást írt, — s azt a nagykövethöz ajánlotta.

— Életmentő nagybűgő. Egy alsó-domkorni muzikus cigány Horvátországból hazajövet, a nagybűgővel a hátán át akart menni a befagyott Dráván. A vékony jég azonban leszakadt alatta s a cigány bűgőstől együtt a vízbe esett. El is merült volna a szegény, ha a nagybűgő nem lett volna keresztben hátára erősítve, a mely a gazdáját mindaddig a víz színén tartotta, a míg két pajtása póznakkal ki nem buzta a vízből. „Be kár lett volna azért a szép bűgőrt“, sohajtott fel hálálkodva a cigány, mikor biztos partot érzett a lába alatt.

Előfizetők.

Nem annyira apró nyugtázás lesz ez a cikkekcske, mint inkább apró nyugtalankodás.

Bocsáss meg uram, hogy egy kissé indiscret vagyok, de erre bizonyos erkölcsi nyomás kényszerít. Túl-túlról érkezett levelek meginterpellálnak, miszerint van-e tudomásom arról, hogy mostanság Tüske Pál, apró nyugtái“ megritkultak?

Es ha van tudomásom, szándékozom-e intézkedni arról, hogy ez még egy rövid ideig ne forduljon elő?

Az egészen természetes, hogy az interpelláló egy cseppet sem aggódik az apró nyugták gyérülése miatt, csak jóakaró évelődésbe bocsátkozik velem, mintha csak azt kívánná, hogy a vakond turást emeljem a Himalaya fölé, a tót bocsorból csináljak sarkantyus csizmát vagy rettenetes Zika barátomat szelidítem husréti báránná, — és rehabilitáljam Panama kompromitáltjait.

Hát mit nyugtazzak és kit nyugtassak? Talán csak nem az én hibám, hogy már egész világ előfizetőm és az égi bolygók lakói nem állnak be praenumeransnak. Mert lelkeimre mondom az a „világ“, melyet én ismerek mind itt van és én nem olvasok egyetlen betűt sem abból, a mi a távoli csillagokba van megírva.

Igaz, hogy kicsiny világ, de az én világom. Látom a fényét, érzem a melegét, gyönyörködöm szépségében és ennyi éppen elég.

No hát ne évelődj velem uram, mert lehetetlenségek után nem nyujtom ki vakmerő kezem és nem kötöm fel Ikarus szárnyait, hogy a napba repüljek

Ha senki sem nyugtalan, kit nyugtassak meg? Vagy tán költött nevekkal ringassam magam illusiókba? Ej uram, az tüzlet nem tűri a poesist s így nyilván megcsalnam önmagam.

A kit más csal meg: az ügyetlen; a ki önmagát csalja meg: az ostoba. Engedd el kérlek nekem ezt a tulajdonságot addig a míg a könyvem megjelenik, mert azután félek, hogy nem lesz jogezimem ilyen kérdéshez de ne fessük felra az ördögöt!

Nos hát, mégis nyugtazzak?

TÜSKE PÁL.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata).

Országgyűlés.

Budapest, febr. 8.

A képviselőház a mai ülésén a napi rend előtt Helfy Ignác képviselő reflektált a főrendiház tegnapi kiszólására.

Örmét fejezi ki a főrendezérkénsége felett, mert az jövőre nézve jó jel.

A várt fürgetegnek Issekutz ügyében Antal Gyula azzal az indítvánnyal vette elejét, hogy a szavazást napirendről levegylék.

Issekutz és Darányi beszéde után Eötvös képviselő humorisztikozatirikus beszédet mondott, feltüntetve az egy rangosztályba helyezett tisztviselők különféleségét.

A napi renden levő javaslatot modern Bach rendszerek magyarázta.

Pulszkyval együtt alapon kifigurázta. Eötvös jóízű humorán kacagott az egész ház.

Ezután Lukács Béla miniszter válaszolt egy hosszabb beszédben Visontai Somának multkori interpellációjára a Kassa-oderbergi vasut kötvényeivel külföldön üzött eljárást illetően.

Kifejté, hogy nincs és nem is lehet kifogása a vasut eljárása ellen.

Visontai ezzel szemben bizonyította, hogy a vasut eljárása merénylet a magyar állam ellen.

Beszéde folyamán szóba hozta, hogy Wekerle miniszterelnök a valuta rendezésénél Taussiggal, a „Bodencredit Anstalt“ igazgatójával összeköttetésben volt, mire Wekerle visszakozva szólott ellene.

Fél háromkor még Visontai beszélt, ki nek Wekerle miniszterelnök és Lukács miniszter valószínűleg még válaszolni fognak.

Képviselőválasztás.

Bpest, febr. 8.

Lukács Lászlót, Abrudbánya képviselőjét pénzügyi államtitkárrá nevezték ki és ez okból lemondott mandatumáról.

Abrudbányán a képviselőválasztás február 21-én lesz.

Posta és távirat tiszték helyzetének javítása.

Budapest, febr. 8.

A posta és távirat tiszték tegnap a küldöttségileg tisztelegtek Lukács miniszternél. A küldöttség fizetés javítását kért, mely miatt különben kérvényt is nyújtottak már be az országgyűléshez.

A miniszter barátságosan fogadta küldöttséget és megnyugtatta őket arra nézve, hogy érdekeiket mindig szívén viseli.

Egyelőre tudat adott a küldöttségnek annyit, hogy ebben az évben a rendes előléptetéseken kívül, rendkívüli előléptetések is lesznek.

A „bizalom“ jutalma.

Budapest, febr. 8.

Somogy-megye közgyűlésén kormányának egyház politikájáért Beksics Gusztáv befolyásolásával bizalmat szavazott. Itt az a hír van elterjedve, hogy Beksicet halálképen a kormány Somogyi főispánnak kinevezi.

Ag. evang. zsinat.

Budapest, febr. 8.

Agostai evang. zsinat ma tartott gyűlésén Péchy Tamás Kassay Sándor püspök elnöke alatt tárgyalak miniszteri leiratókat, melyek a zsinat által elfogadott törvényjavaslatokat módosítják főleg annyiban, hogy államhatalom és kormány egész általánosságban és mindenkor nem ad segílyt egyházi hatóságok által hozott pénzbiroságok behajtására. Péchy indítványára leiratókat egyházkormányati és törvénykezési bizottságokhoz utasítják a módosítások eszközzése végett. Ezután a holnapi napirendet állapították meg.

Az „Otthon“ mótága.

Bpest, febr. 8.

Maróth Erzsit a Nők lapja szerkesztőjét Otthon hirlapírók körének választmányáa tagjai közzé választotta.

A Panama-botrány.

Bpest, febr. 8.

Párisból érkező sürgönyök szerint nagy feltűnést kelt, hogy a vádlókamara a Panama-ügyben megszüntette a vádat Rouvier, volt miniszter, több szenator és Cotte igazgatótanácsos ellen.

A kamarában zajos interpellatiók fogtak az ügyben történni.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.*

Fülöp Mihály ur és társainak

Rövid.

Az „Ellenzék“ f. évi 26. számában személyemet érintő vádat, mint teljesen alaptalan, ezennel visszautasítom.

Egyébiránt értesitem a nagyérdemű olvasóközönséget, hogy ezen ügyben a vizsgálatot a kolozsvári járás tekintetes szolgabírája Hankó Veres Károly ur megkezdette, minek eredményéről a nyilvánosság előtt be fogok számolni.

Ajtón, 1893. február hó 5-én.

Flórer József,

jegyző-segéd.

*) Ez rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

Sz. 371—1893.

Az erd. ev. ref. egyházkerület igazg. tanácsa.

Felhívás.

Az egyházkerületünk tulajdonává vált, s Kolozsvárra, a belső-szén-utczában, a „Nemzeti szálloda” szomszédságában 5—7. szám alatt levő Groisz-féle ház utca felőli földszinti szobáit **helt-helyiségekké** szándékszunk átalakítani szándékszunk; miért is felhívjuk mindazon kereskedő urakat, kiknek üzlethelyiségre volna szükségük, s ebbeli szükségletüket a jelzett helyen biztosítani kívánják, hogy a bérlet megkötése s az átalakításnak igényeikhez mérten való eszközölhetése végett ajánlatukat, illetve nyilatkozatukat hatóságunkhoz (belkirály-utca 43. sz. a.) írásban vagy szóbelileg **folyó hó 20-ig** megtenni sziveskedjenek.

Kolozsvárrt, 1893. évi február hó 4-én.

145. (1—2)

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsa.

Sz. 2904—1892.

184. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A b-hunyadi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közölni, hogy Bölöni László ügyvéd b-hunyadi lakos végrehajtónak Benk András és neje Kis Borbára végrehajtást szenvedők elleni 156 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a b-hunyadi kir. járásbíró területén levő Zentelke községi 11. sz. tjkvben A I. 5., 9—12., 17., 18., 21., 24., 27., 28., 30., 38., 40—46. rsz. alatt felvett és 624 frtra becsült, továbbá a 254. sz. tjkvben A I. rsz. alatt felvett s 211 frtra becsült, Benk András és neje Kis Borbára tulajdonát képező ingatlanoknak — a C. 7. a. hasznélvezeti jog érintetlen hagyásával — elárverezése elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi Március hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor, Zentelke községében, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal azámított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága.

B-Hunyadon, 1892. évi augusztus hó 9-én.

VEGH JÓZSEF,
kir. aljbíró.

Pályázati hirdetés.

A „Kolozsvári Polgári Dalegylet” pályázatot hirdet egy **karnagyi állásra.**

Fizetése egy évre 300 frt, mellékjöveldelme 30—40 frt.

A pályázat batárideje **folyó évi február hó 28-án** jár le.

A kérés alólirt elnökséghez adandó be, mely kívánatra bővebb felvilágosítást is nyújt.

Kolozsvárrt, 1893. évi február hó 4-én.

Benigni Sámuel,
elnök.

187. (2—4)

Rignát Sándor
titkár.

Kelmefestő gyár és vegytisztító intézet

Kolozsvárrt.

Van szerencsém tudatni a t. közönséggel, hogy Kolozsvárrt külszén-utca 1. sz. alatt

RUHAFESTÉSZETI- ÉS VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET

nyitottam.

Külföldön, u. m. Páris, London, Berlin s több más kül- és belföldi városokban működtem s ennél fogva szakmamba vágó minden munkát a mai kor igényeinek megfelelően készítek.

Festésre és tisztításra elvállalok selyem, atlasz, gyapju, féször és pamut ruhakeiméket, — butorszöveget, függönyök, crepon, berlini és csipkekendőket, bárszony keiméket, disztollakat, bál belépőket, bőr- és selyem keztyűket, színházi és egyházi öltözékeket, katonai egyenruhákat, valamint diszprémeit.

A ruhadarabok tisztítása fejtelen állapotban történik.

Szíves pártfogást kérve

Tisztelettel

DÁVID LAJOS,
műfész és mű-tisztító,
özü Langerné féle házban

142. (2—3)

MATUTSEK JÓZSEF

27. év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzletét
és raktárát áttetteFőter 32. szám alá,
a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségbe.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

16. (16—x)

A „Teleki Blanka Kör” javára.

MICHELET KÖNYVE:

D'ARC JOHANNA,
DE GERANDO ANTONINA

FORDÍTÁSÁBAN MEGJELENT ÉS KAPHATÓ MINDEN KÖNYKERESKEDÉSSEN.

KOLOSVÁRT.

Stein János és a Magyar Polgár könyvnyomdájában.

Ára 1 frt 20 kr.

Postán küldve keresztöltés alatt 1 frt 30 kr.

144. (1—3)

Dréher Antal serfőzdéje Kőbányán.

Tisztelettel ezennel tudatom, hogy 1893. év Január hó 1-től kezdőleg Erdély részére,

Kolozsvárrt, a nagy-utca 37. sz. a.

saját házamban

hordó- és palaczk sör-raktárt

nyitottam.

melynek kizárólagos vezetésével „BOGNÁR és SZÁNTÓ” céget bízam meg, s ez előnyösen ismert gyártmányomat eredeti gyári árk mellett fogja a nagyérdemű közönség részére kiszolgáltatni.

Kiváló tisztelettel

25. (10—10)

DRÉHER ANTAL.

Sürgőnyezim: Dreher Kolozsvár.

Előnyös feltételek mellett eladó
két jó karban levő

Clayton és Schutleworth-féle
gőzcséplőgép

garnitúrával és teljes szerelvényével
ellátva.

Egyik 6, másik 8 lóerejű.

Értekezhetni:

Schwarz testvérek céggel

Maros-Vásárhelyt.

128. (8—3)

GAZDAKÖZÖNSEGÜNK

számára új reform!

Összes magvinkat a Budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás ólomzár alá a csiraképesség és tisztaság százalékánál, heretékénél még különösen az arankamensséget is feltüntetve, minden zsákról külön kiállított állami bizonyítvánnyal ellátva ajánlunk:

Vörös Lóherét, óriás szeműt 76 forinton,
„ „ apróbb szeműt 74 „
Luczernát kiváló nagyszeműt 50 „
Mezel komocsint nedves helyekre 30 „
Baltacsimot deles, meszes oldalokra 18 „
Fehér csillagfürtöt, lóbabot, sójo-babot,
tavaszi búzát, igen bőtermő Beseler-féle zabot 8 forintjával.

Árak Alvinczen 100 kilójáért számíttatnak és minden esetben utánvétetnek.

Zsákok belemérve, áruk nem számíttatnak fel.

Lóher és Luczerna 100, 50, 25, 10 kilós plombozott zsákokban
van készletben.

5 kilós plombozott postaszák lóherére ára 4 forint,
5 „ „ „ luczerna „ 3 „

Továbbá kapható:

Richter-féle Imperator burgonya 100 klgr. 5 forinton,
Paulsen-féle kék, óriás „ postaszákja (5 kilo) 1 „
Nonplusultra kővér csemegesajt vagy brassói karika
sajt, Netto 4 kilós postacsomagban 3 forinton

Gróf Teleki Arvéd drassói urad. intézőségénél

Alsó-Fehérmegye, u. p. Szerdahely.

101. (4—x)

Alapított 1858-ban.

ő es. és kir. Fensége JÓZSEF
főherceg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődjé

Kolozsvárrt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait mint magyar kül-
lönlegességet

KUTAKBAN

és mindennemű

szivattyukban,

tűzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és maganfűrdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

felállítására.

Elvállal

teljes vízvezetékek

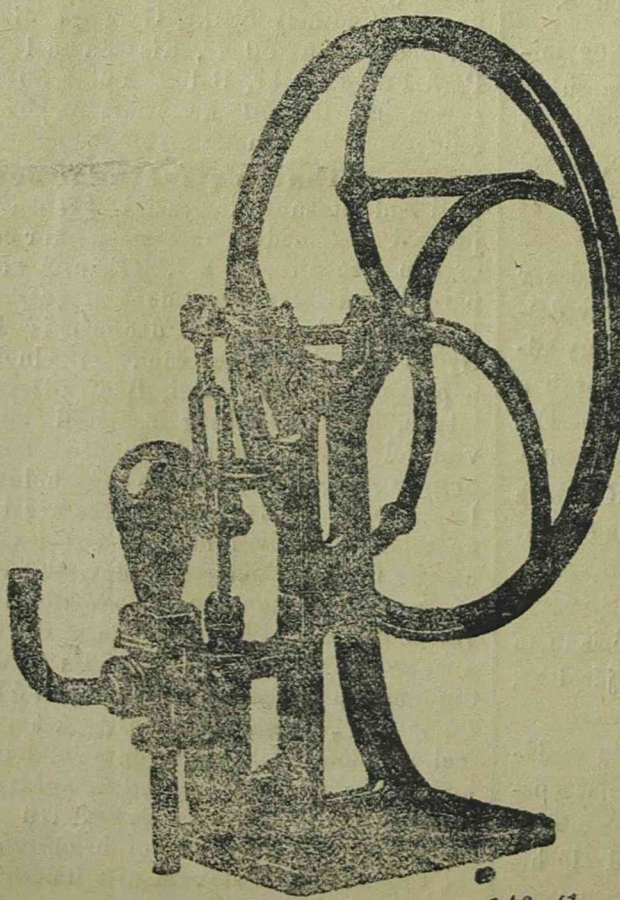
berendezését, városok, földbirtokosok és
magánzék részére, modern technikai ala-
pon és kedvező feltételek mellett.

MINDEN VIZIMŰVI MUNKA

gyors és pontos kivitelére.

Különösen felhívjuk a közönség figyelmét

javító műhelyünkre,

a hol minden szakmánkba vágó igazítá-
sok a leggyorsabban eszközöltetnek.Képes árlapok és részletes költség-terve-
zetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

146. (1—x)